

kunne man bl.a. konstatere, at de studerende på universitetet dér havde langt større indflydelse, end de danske studerende har. Så vi ser naturligvis frem til, at Danmark som foregangsland overgår dette.

Demokrati i uddannelsesverdenen er ikke kun det repræsentative demokrati, at valgte repræsentanter varetager en gruppes interesser i bestyrelser eller råd. Det handler også om dagligdagens demokrati på skolen, et aspekt, der strejfes i redegørelsen, der er koncentreret om det repræsentative demokrati.

Vi skal imidlertid holde os for øje, at det repræsentative demokrati kun er én side af demokratiet. Jeg vil nævne nogle andre vigtige elementer ved demokratiet. F.eks. må det være naturligt i en demokratisk uddannelsessektor, at vejen til uddannelse er åben for alle uanset økonomisk formåen. Derfor er Statens Uddannelsesstøtte et område, hvor der stadig er brug for forbedringer f.eks. for unge under 20 år, der ikke har mulighed for at bo hjemme, og for studerende med børn, en gruppe, som er meget dårligt stillet.

Også gratisprincippet i folkeskolen er et vigtigt element i det demokratiske projekt. Debatten her i salen i december om betaling for skolerejser var således en demokratidebat. Enhedslisten håber, at denne pinlige sag snart får en rigtig afslutning fra ministerens side.

Også debatten om at skabe en miljølov for børn handler om demokrati. Det handler jo bl.a. om at skabe rammer og redskaber for, at mennesker kan tage sagen i egen hånd. Demokratiets nøgle er, at man sætter mennesker i stand til at handle i forhold til deres egen situation, ikke nogle skrivebordsideer om demokrati.

Den foreliggende redegørelse bevæger sig på flere planer, fra de overordnede ideologiske markeringer til forslaget om 11 grundregler for alle uddannelsesinstitutioner og 5 særlige regler for universiteterne.

Det er en god idé med grundregler, der lægger en ramme for brugernes indflydelse på de forskellige uddannelsesinstitutioner. Det skal ministeren havde ros for. Men jeg synes ikke, at de gode principielle overvejelser om demokratiets nødvendighed udmøntes tilstrækkeligt, når vi kommer til de konkrete forslag.

Enhedslisten finder, at der er brug for en langt mere gennemgribende demokratisering af uddannelsesinstitutionerne. Der er efter vores opfattelse brug for, hvad man kunne kalde et demokratisk kvantespring.

Enhedslisten har i denne folketingsssamling foreslået, at folkeskolens elever får større indflydelse på deres skole derved, at eleverne får en tredjedel af pladserne i skolebestyrelsen. Også på de senere trin af uddannelsessystemet er der behov for større indflydelse til eleverne. Eksempelvis ville det være rimeligt, hvis eleverne på ungdomsuddannelserne havde halvdelen af pladserne i de styrende organer.

Jeg vil godt knytte nogle mere specifikke kommentarer til nogle af de 11 grundregler, som ministeren opstiller i redegørelsen. Ser vi f.eks. på institutionernes ledelse, som er omtalt i grundregel nr. 5 og nr. 6, giver det eleverne og de studerende ret til repræsentation i skolens bestyrelser. Men når det gælder de selvejende institutioner, mener ministeren ikke, at eleverne skal have stemmeret i bestyrelsen. Den undtagelse synes vi er urimelig.

For det første er det meget svært at forlange elevernes medleven og engagement i bestyrelsesarbejde, hvis der ikke følger formel indflydelse med det store arbejde, der ligger i at passe f.eks. en bestyrelsespost.

For det andet betyder undtagelsen, at et af hovedmålene med grundreglerne torpederes. Det er en af ministerens grundlæggende ideer, at de unge skal kunne se nogle fællestræk for deres demokratiske indflydelse igennem hele uddannelsessystemet, men det skal åbenbart ikke gælde for den halvdel af de unge, der fortsætter på handelsskoler og på tekniske skoler og lignende.

Endelig for det tredje har ministeren luftet tanken om, at den anden halvdel af ungdomsuddannelserne, de almene gymnasier, skulle gøres til selvejende institutioner. I så fald forsvinder elevernes formelle indflydelse i det repræsentative demokrati på alle ungdomsuddannelser, og det er vel ikke den vej, som man havde tænkt sig med regeringens ungdomspolitik.

Derfor burde ministeren stadfæste et princip, der hedder, at alle uddannelsesinstitutioner, uanset om de er selvejende eller offentlige, skal have fælles demokratiske regler ud fra devisen, at de alle sammen i det væsentlige er offentligt finansieret. Det er vigtigt, at grundreglerne ikke bliver så udvandede, at de er indholdsløse.

Med hensyn til grundregel nr. 6 vil jeg gerne bede ministeren om at give nogle eksempler på disse formelle råd samt tilkendegive, om der i disse råd også følger stemmeret med repræsentationsretten.